

Kitap Tanıtımı: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Bölge Çalışmaları -Latin Amerika Örneği-

Melike Erdil*

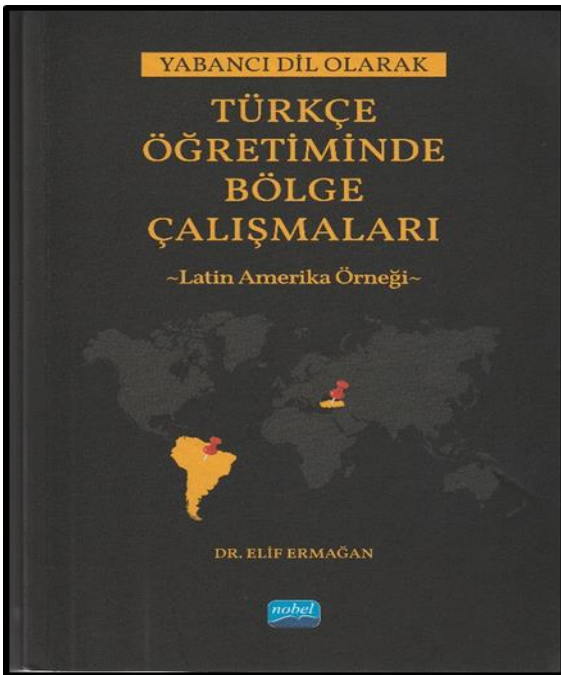
¹ Gebze Teknik Üniversitesi,
merdil@gtu.edu.tr
<https://ror.org/01sdnnq10>

* Sorumlu Yazar

Öz: Bu çalışmada, Dr. Elif ERMAĞAN'ın "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Bölge Çalışmaları –Latin Amerika Örneği-" isimli kitabının tanıtımı amaçlanmaktadır. Bu kitap iki ana bölümden oluşmaktadır. Kitabın birinci bölümünde Latin Amerika ve Karayipler coğrafyasında Türkiye'nin kültürel ve dilsel etkileşim faaliyetlerinin yabancı dil olarak Türkçe öğretimindeki yerine değinilmiştir. Yazarın bu bölüme yer vermesinin nedeni, "Latin Amerika ve Karayipler coğrafyası üzerinde Türkiye'nin Kültürel ve Dilsel Etkileşiminin etkisi var mıdır?" sorusuna yanıt aramaktır. İlk bölümde, öncelikle Latin Amerika ve Karayipler coğrafyasının genel özelliklerine yer verilmiş ve Türkiye-Latin Amerika ilişkilerine yönelik bir bakış açısı sunulmuştur. Ardından yabancı dil eğitiminde kültürel etkileşimin önemini vurgulamış, Latin Amerika'da Yunus Emre Enstitülerinin, Maarif Okullarının, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının ve Türk dizilerinin kültürel etkileşim sürecindeki katkılarına yer vermiştir. Kitabının ikinci bölümünde ise Türkiye'de öğrenim görmüş/görmekte olan Latin Amerikalı öğrencilerin Türkçe ve Türk kültürüne yönelik algılarına değinmiştir. Yazar, bu bölümde Latin Amerikalı öğrencilerin Türkçe öğretimine ve Türk kültürüne yönelik algılarını tespit etmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bölge çalışmaları, kitap tanıtımı, Latin Amerika, yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi

İlk gönderim tarihi: 06.03.2025
Kabul tarihi: 14.04.2025
Çevrim içi yayın tarihi: 30.06.2025

1.KİTAP TANITIMI

Resim 1

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi alanında özellikle son 10 yılda yapılan akademik yayımlar, nicelik olarak artış göstermektedir. Alanın gelişimine katkı sunacak nitelikli yayımlara ihtiyaç duyulmaktadır. İstanbul Medeniyet Üniversitesinde Öğretim Görevlisi pozisyonunda yabancılara Türkçe öğreten Doktor Elif ERMAĞAN'ın "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Bölge Çalışmaları –Latin Amerika Örneği-" başlıklı kitabı, yabancılara Türkçe öğretimi alanına niteliksel açıdan katkı sağladığı için önem taşımaktadır. Yazar aynı zamanda Türk Dili ve Edebiyatı (lisans), Yeni Türk Dili (yüksek lisans), Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi (doktora) alanlarında akademik ihtisas görmüştür. Kaleme aldığı kitabı 2023 yılında yayımlanmış ve ilk

Atıf formatı (APA 7): Erdil, M. (2025). Kitap tanıtımı: Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bölge çalışmaları-Latin Amerika örneği-. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 8(1), 93-97. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ijotfl/.....>

baskıdır. Eserin dili Türkçedir. Kitabın sayfaları, 2. hamur tipi kâğıt kalitesindedir. Kitap, 252 sayfadan oluşmaktadır. Yazar, yabancılara Türkçe öğretimi alanındaki bölgesel çalışmaların eksikliğini hissetmiş ve bu eksikliği giderme adına ilk çalışmasını Latin Amerika Bölgesi olarak belirlemiştir.

Kitabın ilk bölümünde literatüre, ikinci bölümünde ise bölgede yaşayan insanların doğrudan deneyimlerine yer vererek savını desteklemeye çalışmıştır. Literatür taramasında alanın kamu kurumlarıyla ilişkisine de değinmiştir. Bu kapsamda araştırma sahasını geniş tuttuğu dikkat çekmektedir. Eserin kuramsal çerçevesi incelendiğinde okuru bilgilendirme esaslı bir yöntem izlendiği görülmektedir. Görüşmeler, yazar tarafından bizzat gerçekleştirilmiştir. Yazar, alana dair sorunu gerekçelendirmeye çalışmıştır. Yazarın vermiş olduğu bilgiler, açık ve nettir. Bölgesel çalışmalara ilgi duyan okurlara uygun olarak hazırlanmıştır. Ancak eser yalnızca Latin Amerika örneğine özgü hazırlandığından diğer bölgeler ya da kıtalar hakkında bilgi edinmek isteyen okurlar için genel bilgi erişimi açısından kısıtlıdır. Bu eksikliğin de farkında olan yazar, kıtalar arası çalışmalarına devam ederek ilgili seriyi tamamlamayı hedeflediğini belirtmektedir.

Yabancılara Türkçe öğretimi üzerine yayımlanan kitaplar, alanın gelişimine katkı sağlamak amacıyla hazırlanmaktadır. Lakin yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılan literatür taramasında tümevarım yaklaşımıyla bölgesel sınıflandırma bünyesinde bir akademik çalışmanın daha önce yayımlanmadığı tespit edilmiştir. Literatürde yer alan bu boşluğun giderilmesi amacıyla “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Bölge Çalışmaları –Latin Amerika Örneği-” başlıklı kitap yayımlanmıştır. Bu yayımların, Amerika, Asya, Avrupa, Avustralya ve Afrika Kıtası üzerinde yabancılara Türkçe öğretimindeki etkisine yer veren çalışmalarla devam etmesi beklenmektedir.

Kitapta, yabancılara Türkçe öğretimi alanındaki bölgesel çalışmalar öncelikle teoriye dayandırılmaktadır ardından saha araştırmasına ve ders içi etkinliklerle uygulamalara yer verilmektedir. Kitabın giriş bölümünde; çalışmanın amacı, kapsamı ve teorik yapılandırmasına yer verilmiştir. Bu kapsamda, Türkçe öğretiminin önemi ve ana bilim dalının altında kendi içinde yer alan bilim dallarına değinilmiştir. Kitabın, Türkçe öğretiminde neden bölge çalışmaları kapsamında sınıflandırılarak ele alındığına ve bu sınıflandırmanın alana katkısına yer verilmiştir. Ardından Türkçenin öğretildiği ülkelerin bilgisine değinilmiştir. Türkçemizin ne kadar geniş bir coğrafyada öğretildiğinin ortaya çıkarılması için bu bölüm önem arz etmektedir. Kitabın giriş bölümü, dil, dil eğitimi ve dilin kültür ile olan ilişkisine yer verilerek bitirilmiştir.

Kitap, iki ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, Latin Amerika ve Karayipler coğrafyasında Türkiye’nin kültürel ve dilsel açıdan etkileşim faaliyetlerine yer verilmiştir. İlgili bölgelerin örneklem olarak seçildiği özel olarak hazırlanan bir saha araştırması sunulmuştur. Bu çalışmanın öncelikle yöntemine değinilmiştir. Nitel araştırma yöntemi kapsamında doküman analizi ile veriler elde edilmiştir. Veriler kapsamında elde edilen bulgulardan öncelikle Latin Amerika ve Karayipler coğrafyasının genel özellikleri bilgisine yer verilmiştir. Ardından Türkiye-Latin Amerika ilişkilerine dair toplu bir bakış açısı sunulmuştur. Çalışmanın ilerleyen safhalarında teorik çerçeve kapsamında yabancı dil eğitiminde kültürel etkileşimin önemine değinilmiş, dünya genelinde kamu kurumlarının kültür ve dil uygulamalarına yönelik politikalarına yer verilmiştir. Bu kapsamda, akademik açıdan arka planda kalan farklı bir mecra ya yer vererek dizilerin de kültürel etkileşime katkı sağladığına değinilmiştir. Görsel sanatlar ve medya bünyesindeki dizilerin, dil öğretim süreci üzerindeki etkisine yer verilmesi dil öğretim sürecine etki eden ilgili parametrelerin disiplinler arası bir yaklaşımla analiz edildiğini göstermektedir.

Kitabın kuramsal çerçevesinin yer aldığı birinci bölümünde, Latin Amerika’da Yunus Emre Enstitülerinin varlığına değinilmiştir. Enstitünün, açılan şubeleriyle niceliksel artışının yanı sıra Türkçe öğretme faaliyetleriyle birlikte Türk kültürünün tanıtımı alanındaki rolüne dikkat çekilmiştir. Ayrıca enstitünün, bölgelere yönelik Türkçe öğretimine hassasiyet gösteren yaklaşımına yer verilmiştir. Yunus

Emre Enstitüsünün yalnızca yüz yüze Türkçe öğretmediği aynı zamanda çevrim içi olarak da Türkçe öğrettiği ön plana çıkarılmıştır. Bu kapsamda, çevrim içi Türkçe eğitiminin neden yapıldığına, önemine ve nasıl yapılması gerektiğine dair yönlendirici açıklamalara yer verilmiştir. Kitabın bölgesel çalışmalara yönelik hazırlandığı göz önünde bulundurularak Latin Amerika bölgesinde verilen Türkçe derslerindeki materyal içeriklerinin nasıl olması gerektiğine değinilmiştir. Ural-Altay dil ailesine mensup milletlerin, Türkçeyi öğrenme süreci diğer milletlere göre daha hızlıdır. Bu kapsamda kitabın, Latin Amerika bölgesine dair özel olarak Türkçe öğretim materyallerinin içeriklerine yer vermesi bölgelerin Türkçe öğrenme hızındaki değişim sürecine dikkat çekmesi bakımından önem arz etmektedir. Günümüzde 6 kıtada Türkçe öğretim faaliyetlerinin yapıldığı göz önünde bulundurulduğunda Türkçe öğretim sürecinde etkili olan materyallerin de kıtalara, bölgelere ve ülkelere yönelik özel olarak hazırlanması gerekmektedir.

Latin Amerika’da Yunus Emre Enstitüsünün faaliyetlerinin ardından Maarif Vakfı okullarının da Türkçe öğretimi üzerindeki etkisine yer verilmiştir. Bu kapsamda öncelikle Maarif Vakfının Türkçe öğretimi üzerindeki etkisine değinilmiştir. Vakfın, Türkçe öğretimindeki önemine yer veren ve örneklem olarak Kolombiya’nın seçildiği bir çalışma da sunulmuştur. Bu çalışmalar vakfın, Türkçe öğretimi üzerindeki etkisini göstermesi bakımından önem arz etmektedir.

Latin Amerika’da Yunus Emre Enstitüsünün ve Maarif Vakfının Türkçe öğretimi üzerindeki etkisinin yanı sıra Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA) Başkanlığı bünyesinde de Türkçe eğitiminin desteklendiğine yer verilmiştir. Bu kapsamda, ilgili Başkanlığın da kültürel etkileşimleri desteklediğine değinilmiştir.

Enstitünün ve Milli Eğitim Bakanlığı ile TİKA’nın bürokratik desteklerinin ardından Latin Amerika’da Türkçe öğrenmeye yönelik artan istekte medyanın önemine dikkat çekilerek Türk dizilerinin, dil öğretimi ve kültürel etkileşim sürecine olan katkısına ve önemine dikkat çekilmiştir. Türk dizilerinin, ihraç edildiği ülkelerde Türkçe öğretime ve Türk kültürüne ilgiyi arttırdığına değinilmiştir. Yabancı öğrencilerin, Türkçe öğrenimine katkı sağlamak amacıyla sınıf içi uygulama etkinlikleri kapsamında “Kelebeğin Rüyası” ile “Nefes” filmleri izletilmiş ve filmlere dair sorularla etkinliğin, değerlendirildiği görülmektedir.

Kitabın ikinci bölümünde, Türkiye’de öğrenim görmüş/görmekte olan Latin Amerikalı öğrencilerin Türkçe ve Türk kültürüne yönelik algılarına yer verilmiştir. Ardından Latin Amerika-Karayipler coğrafyasının toplumsal yapısına değinilmiştir. Teorik çerçeve kapsamında uluslararası eğitim göçünün kültürel etkileşim üzerindeki önemine dikkat çekilmiştir. Ayrıca akademik bir araştırmayla da desteklenmiştir. Nitel araştırma yönetimiyle hazırlanan araştırmada yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak e-araştırma bünyesinde veriler toplanmıştır. Veriler, içerik analizi kapsamında incelenmiştir. Yarı-yapılandırılmış görüşme formunda 3 başlık üzerinden sorular sorulmuştur. Görüşme sorularında öncelikle Türkçe öğretime dair sorular yöneltilmiştir. Ardından Latin Amerikalı öğrencilerin, Türk kültürüne yönelik bakış açılarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Son olarak da Türkiye’ye dair düşünceleri ve algılarını ortaya çıkarabilmek amacıyla sorular yöneltilmiştir. Çalışma kapsamında elde edilen bulgulara ve bulgular ışığında ulaşılan sonuçlara yer verilmiştir. Bu araştırma, Latin Amerikalı öğrencilerin Türkçe, Türk kültürü ve Türkiye’ye dair öznel algılarını doğrudan ortaya çıkarmak amacıyla yapıldığı için önem arz etmektedir.

Bu araştırma, yabancılara Türkçe öğretimi alanında ihtisas gören alan uzmanlarına yönelik dünyada, bölgelere ya da kıtalara dair hassasiyet gösterilerek Türkçe, Türk kültürü ve Türkiye’nin tanıtımına duyulan ihtiyacı ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca, Türkçe öğrenmek isteyen Latin Amerikalıların, Türkçe, Türk kültürü ve Türkiye’ye dair ilgi ve isteklerine rehberlik edebilecek niteliktedir. Bunların yanı sıra kitap, farklı kıtalar üzerinde de yabancılara Türkçe öğretimi faaliyetlerinin nasıl yürütülmesi gerektiğine dair yön gösterici bir niteliktedir. Yazar, bu kitabında Latin Amerika’yı örnek olarak

seçmiştir. Yarın sonraki çalışmalarında da Asya, Afrika, Avustralya, Avrupa, Kuzey Amerika gibi kıtasal ya da bölgesel incelemelerine ihtiyaç duyulmaktadır.

Kaynakça

Ermağan, E. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bölge çalışmaları –Latin Amerika örneği-. ISBN: 978-625-397-953-9. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Makale bilgi formu Kaynakçadan sonra yazılmalıdır.

Makale Bilgi Formu

Yazar(lar) Notları: Yazar(lar) editöre ve anonim hakemlere yardımcı yorumları ve önerileri için içten teşekkürlerini sunmak ister. (Eğer not yazmak istemiyorsanız, bu başlığı silin.)

Yazar(lar) Katkıları: Tüm yazarlar bu makalenin yazılmasına eşit şekilde katkıda bulunmuştur. Tüm yazarlar son taslağı okuyup onaylamıştır. (Yazarların katkı oranlarının farklı olup olmadığını lütfen belirtin.)

Çıkar Çatışması Bildirimi: Yazar tarafından herhangi bir çıkar çatışması bildirilmemiştir.

İntihal Beyanı: Bu makale iThenticate tarafından taranmıştır.

